

NATURA 2000
HATÁSBECSLÉSI DOKUMENTÁCIÓ

Sárosfői csemetekert öntözése

Készítette:

Dr. Riezing Norbert

2021.

Tartalomjegyzék

1. Azonosító adatok	3
2. Az érintett Natura 2000 terület	3
2.1. A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv vagy beruházás várhatóan hatással van	3
2.2. Azoknak a közösségi jelentőségű fajoknak, illetve élőhelytípusoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a terv vagy beruházás	3
3. A terv vagy beruházás	5
3.1. A terv vagy beruházás célja	5
3.2. A terv vagy beruházás mérete, jelentősége, tervezett időtartama	5
3.3. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása	6
3.4. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása (felvonulási létesítmények, anyagnyerőhelyek, a szállítás vagy egyéb személy- és gépjárműforgalom zavaró hatása stb.)	7
3.5. A terv vagy beruházás megvalósításához szükséges létesítmények ismertetése	7
3.6. A terv vagy beruházás hatásterületén lévő természeti állapot ismertetése	8
3.6.1. Természetföldrajzi viszonyok, a tervezési terület táji környezete	8
3.6.2. A tervezési terület élőhelyei	9
3.6.3. Jelölő és fontosabb, valamint védett növényfajok	10
3.6.4. Jelölő és fontosabb, valamint védett állatfajok	11
3.7. A terv vagy beruházás társadalmi, gazdasági következményeinek leírása	11
4. A terv vagy beruházás kedvezőtlen hatásai	12
4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás	12
4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása	12
4.3. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások becsült mértéke	12
5. Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások	12
5.1. A tervező, illetve beruházó által tanulmányozott alternatív megoldások bemutatása	12
5.2. A szóba jöhető alternatív megoldások megvalósítását megnehezítő vagy kizáró okok leírása	12
6. A megvalósítás indokai	13
6.1. A terv vagy beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése	13
6.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá	13
7. A kedvezőtlen hatások mérséklése	13
8. Kiegyenlítő (kompenzációs) intézkedések	13
Melléklet	14

1. Azonosító adatok

1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe elérhetősége

Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt.

8500 Pápa, Jókai M. u. 46.

1.2. Az adatlap kitöltésében részt vevő személyek, szervezetek neve, címe, elérhetősége, szakmai referencia leírása

Dr. Riezing Norbert

okleveles erdőmérnök, élővilágvédelmi szakértő (SZ-097/2010)

2851 Környe, Koltói Anna út 6.

telefon: +36/20/3544359

e-mail: nriezing@gmail.com

2. Az érintett Natura 2000 terület

2.1. A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv vagy beruházás várhatóan hatással van

Név: Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő

Azonosító kód: HUBF20011

A terület státusza: Jóváhagyott kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

2.2. Azoknak a közösségi jelentőségű fajoknak, illetve élőhelytípusoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a terv vagy beruházás

Élőhelyek:

4030 Száraz fenyérek, csarabosok

6410 Kékperjés láprétek

91E0 Puhafás ligeterdők, éger- és körisligetek illetve láperdők

91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek

91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Fajok:

Növények:

4096 Mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*)

Állatok:

1014 Harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)1016 Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)1059 Vértű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)1061 Sötét hangyaboglárka (*Maculinea nausithous*)1065 Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)1083 Szarvasbogár (*Lucanus cervus*)1084 Remetebogár (*Osmoderma eremita*)1088 Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)1134 Szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)1149 Vágó csík (*Cobitis taenia*)1188 Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)1355 Vidra (*Lutra lutra*)**Nem jelölő, de a Natura 2000 dokumentációban fontosnak tartott további fajok:**Szürkés hangyaboglárka (*Maculinea alcon*)Lápi békabuzogány (*Sparganium minimum*)Zergeboglár (*Trollius europaeus*)

3. A terv vagy beruházás

3.1. A terv vagy beruházás célja

A Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt. az erdősítéseikhez szükséges facsetete jelentős részét saját termelésben állítja elő. Ennek érdekében hidegágyas rendszerű csetetekertet üzemeltet Káptalanfa külterületén, a Sárosfői-halastavak közelében. A kert hosszú évek óta folyamatosan üzemel, így a használatból és a környezeti hatásokból adódóan az eszközállomány jelentősen amortizálódott, mely korlátozza a gazdaságos és eredményes csetetetermelést. Ennek következtében időszerűvé vált a kert korszerűsítése, mely keretén belül a fejlesztési igények mellett a sárosfői csetetekert bővítése is tervezett. A fejlesztés és bővítés együttes kivitelezése természetesen megkívánja a jelenleg használt rendszer (eszközök és berendezések) újratervezését, valamint ezek újjáépítését, bővítését.

3.2. A terv vagy beruházás mérete, jelentősége, tervezett időtartama

A Bakonyerdő Zrt. Devecseri erdészetének évtizedek óta működő sárosfői csetetekertje hidegágyas rendszerű, melyben 45 db ágyás található. Az ágyások egyenként 1,2 m szélesek, 0,3 m magasak és 40 m hosszúak. Az ágyások közt 0,3 m széles gyomláló ösvény található. Az ágyások alján tömörített dolomit ágyon égetett cserép réteg helyezkedik el, amely a gyökerek túl mélyre történő növekedésének megakadályozását, valamint a természetes csapadékból származó, ill. az öntözés során kijuttatott többlet víz elvezetését szolgálja. Az öntözőrendszert a közeli tórendszerből töltött felszíni víztározó látja el szükséges öntöző vízzel. A csetetekert mellett található szivattyúházban elhelyezett szivattyú technika végzi el a víz kijuttatását a kertbe. Az öntözővíz fém csővezetékrendszeren (gerinc és szárnyvezetékek), ill. az azon elhelyezett mikro szórófejeket keresztül jut el a természetközeghez. A jelenlegi ágyás rendszer átépítésre kerül, melyen belül 3. ágyás felszámolásra kerül az ágyások közti gépi mozgás lehetőségének megteremtése érdekében. Az átalakítás következtében 30 db ágyás fog maradni a területen, így összesen 1 440 m² termelő felület kerül kialakításra.

A szükséges szaporítóanyag előállítására érdekében a kert bővítése történik. Két új kertrészt alakítanak ki Káptalanfa 0460 hrsz-ú ingatlanon. Az első kertben 16 db 1,2 m széles, 60 m hosszú és 0,45 m magas ágyások építésére kerül sor, ikerágyas rendszerben. Ez egy ágyásnál 72 m², összesen 1 152 m² termelő felületet jelent. A második kertben 20 db szintén 1,2 m széles, 60 m hosszú és 0,45 m magas ágyások épülnek. Egy ágyás 72 m², azaz összesen 1 440 m² termelő felület lesz kialakítva. Az összes termelő felület 4 032 m². A csetetekert működtetése évtizedekre tervezett.

Jelen hatástanulmányban a fentebb említett új csetetekertek öntözését szolgáló beruházást vizsgáljuk. Az öntözőrendszert – a közeli tórendszerből töltött – felszíni víztározó látja el szükséges öntöző vízzel. A csetetekert mellett található szivattyúházban elhelyezett szivattyú technika végzi el a víz kijuttatását a kertbe. Az öntözővíz fém csővezetékrendszeren (gerinc és szárnyvezetékek), ill. az azon elhelyezett mikro szórófejeket keresztül jut el a természetközeghez.

A helyszín éghajlat viszonyait figyelembe véve az átlagos evapotranspiráció júliusban 5 mm körüli értékben meghatározható. Ezt a víz mennyiséget szükséges pótolni az öntözőrendszerrel. A 4 032 m² termelő felületet figyelembe véve ez 20 160 l, azaz 20 m³ víz felhasználását jelenti 1 nap alatt júliusban, ha nincs csapadék. Ha 5 aktív hónapot veszünk figyelembe, ez évi 3 000 m³ víz felhasználását jelenti. Az automata vezérlés lehetővé teszi az eső érzékelését, az öntözés megszakítását és adott időtartam után történő újra indítását. Az evapotranspiráció július hónapban szokta mutatni a legnagyobb értéket. Az év többi részében

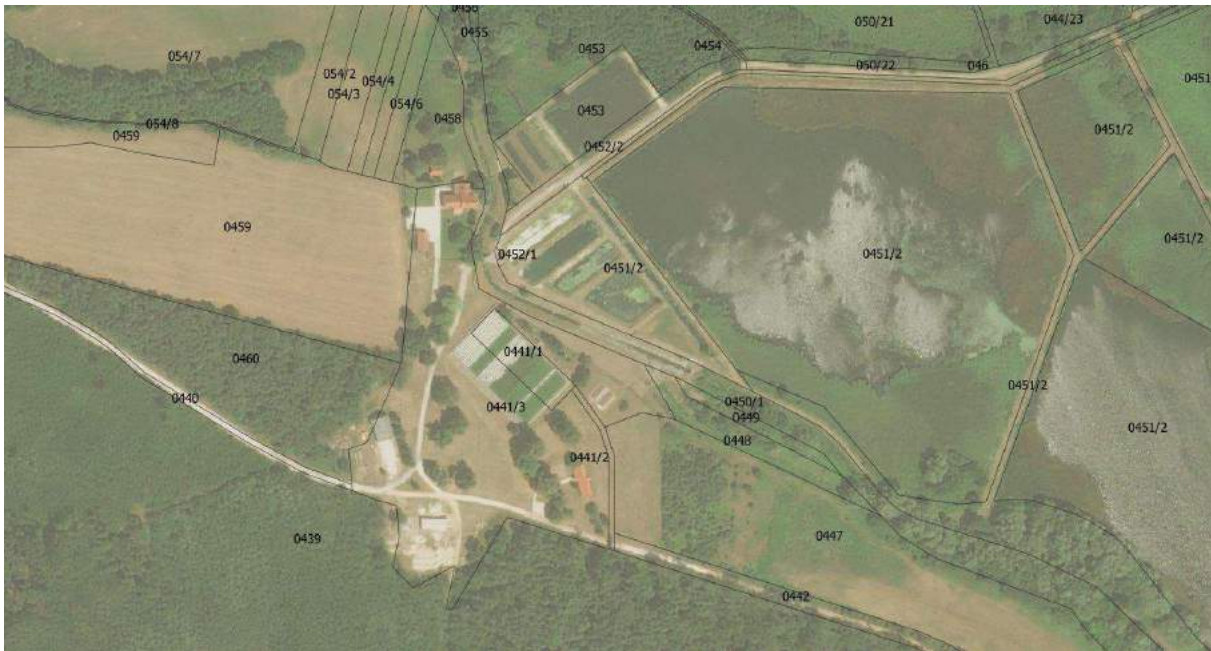
kisebb. Az időjárási viszonyokat figyelembe véve a vezérléssel módosítható az öntözéskor felhasznált víz mennyiség. Ezáltal jobb vízgazdálkodás érhető el, csökkenthetők az üzemeltetés költségei. Jobb növényegészségügyi állapot érhető el, ugyanis csökken a tápanyag kimosódás, hátráltatja a kórokozók szaporodását, stb.

A meglévő csemetekert mellett található egy víztározó. Külső mérete 50 x 60 m. A benne található víz mélység 1 m. 0,30 m iszapoló réteg vastagságot elhagyásra terveztünk. Azaz marad 0,70 m felhasználható víz mélység. Ez 2 100 m³ felhasználható vízmennyiséget jelent. A napi 20 m³-es víz igényt figyelembe véve a rendelkezésre álló víz mennyiség nagy biztonsággal ellátja a csemetekertet. A víztározó a környékbeli halastó-rendszerből kapja az utánpótlást. A víztározó alja növényzettel borított. A víz szűrés megkönnyítése, és az öntöző rendszer működtetési biztonsága érdekében javasolt a meder kotrása, és tófoliával történő burkolása. A cél az, hogy a növényi részek, egyéb szennyeződések ne jussanak be az öntözőrendszerbe. Ne tegyék tönkre a működő eszközöket.

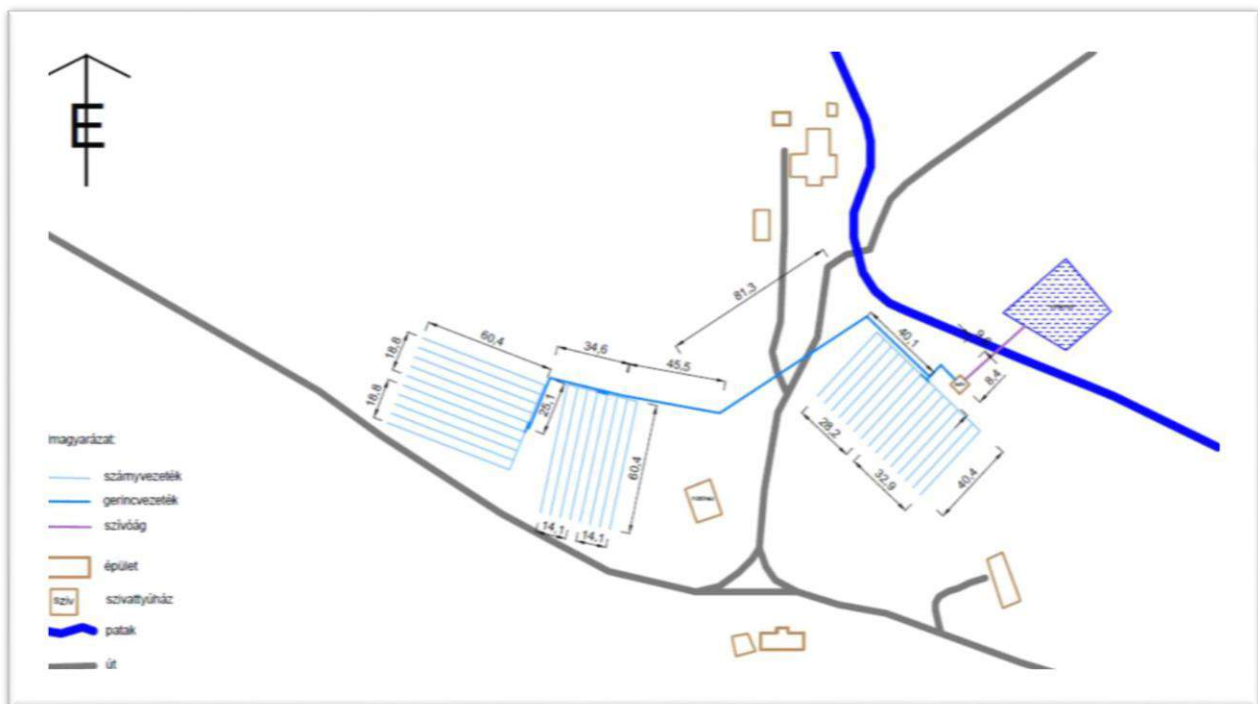
A víztározótól a szivattyú házig egy földbe helyezett csőszakasz kerül lehelyezésre. A cső szakasz enyhe, kb. 1% lejtéssel kerül majd kialakításra. A vízszállító képességet figyelembe véve min. 75 mm külső átmérőjű KPE cső került betervezésre. Ez a cső méret alkalmas a 150 l/min vízszállítás enyhe nyomás veszteséggel történő elvégzésére.

Az egyes kertek oldalvonalának középpontjában kerülnek kialakításra az egyes aknák a mágnes szelepekkel, amik a vezérlési feladatot fogják ellátni, indítják, és megállítják a víz áramot. A szivattyútól mágnes szelepekig gerinc vezetékről, onnan pedig szárnyvezetésekről beszélünk. A gerinc vezeték földbe ásva kerül elhelyezésre. A szivattyú vízszállítása figyelembe vételével a választott cső méret KPE D75 P10. A gerincvezeték föld alatt fog fagyhatár alatt elhelyezkedni. Idomokat és csőtoldásokat hegesztéssel tervezett felhelyezni, a víz szivárgások elkerülése érdekében. A szárnyvezetékek a már kialakított ágyásoknál lesznek.

3.3. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület és okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása

1. ábra: A beruházás helyszíne légifotón. A 0460 hrsz-ú ingatlan egy részén már elkezdték kialakítani az ágyásokat. Az új öntözőberendezés ide szállítja a vizet a 0451/2 hrsz-ú ingatlanon található víztározóból.

2. ábra: A tervezett öntözőberendezés.

3.4. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása (felvonulási létesítmények, anyag-nyerőhelyek, a szállítás vagy egyéb személy- és gépjárműforgalom zavaró hatása stb.)

A tervezett beruházást várhatóan egy hónap alatt el tudják végezni. Felvonulási létesítményeket nem igényel, anyag-nyerőhelyek kialakítása nem szükséges. Közlekedés a már meglévő utakon történik. A munkavégzés kisebb gépekkel és kézi erővel történik. Az árokásáskor kiemelt földet az árok mellett deponálják, majd a csövek elhelyezése után visszahelyezik eredeti helyére. A beépítésre kerülő anyagokat ideiglenesen a helyszínen tárolják. A kivitelezés során keletkezett kis mennyiségű kommunális hulladékot zárt konténerben gyűjtik és a legközelebbi hulladéklerakóba szállítják.

3.5. A terv vagy beruházás megvalósításához szükséges létesítmények ismertetése

- Földbe helyezett csőszakasz a víztározótól a szivattyú házig.
- Felújított szivattyúház.
- Aknák (mágneses szelepekkel) az egyes kertek oldalvonalának középpontjában.
- Földbe helyezett gerincvezeték a szivattyútól az aknáig.
- Szármvezetékek a csemetekerten belül.

3.6. A terv vagy beruházás hatásterületén lévő természeti állapot ismertetése

3.6.1. Természetföldrajzi viszonyok, a tervezési terület táji környezete

A terület növényföldrajzilag a Pannóniai Flóratartomány (Pannonicum) Dunántúli-középhegység flóraidékének (Bakonyicum) Vértes és Bakony flórajárásába (Vesprimense) tartozik.

A tervezési terület a Pápa-Devecseri-sík déli és a Devecseri-Bakonyalja északi peremén található. A Pápa-Devecseri-sík kistáj potenciális erdőterület, de fragmentálisan természetes gyepek is előfordulhattak. Klímazonális vegetációtípusát üde lombdők jelentik (többnyire gyertyános-tölgyesek). A vízfolyások mentén puhafa- és keményfaligetek alakultak ki. A kibukkanó pliocén kavicsos és homokon kis kiterjedésben cseres-tölgyesek fordultak elő a kistáj délkeleti részén. Ma az erdeifenyő- és akácültetvények borítják a kistáj erdőterületének mintegy 70%-át. Az erdők jelentős részét az évszázados emberi tevékenység drasztikusan átalakította. A sovány talajokon többnyire legeltetés folyt, mely kisebb-nagyobb mértékben ligetessé tette az erdőket. Az erdőirtások és legeltetések következtében nagy kiterjedésű füves pusztaságok alakultak ki, ennek egyik szélsőséges példája a Tét környéki futóhomokos terület, melyet az 1950-es években akáccal telepítettek be. Az állatállomány csökkenésével a legelőket, legelőerdőket akáccal és erdeifenyővel ültették be. A gyertyános-tölgyesekben gyakoriak a ligeterdei elemek (ligeti csillagvirág – *Scilla vindobonensis*, odvas keltike – *Corydalis cava*, foltos kontyvirág – *Arum maculatum*) mellett. A délkeleti rész cseres-tölgyeseiben jellegzetes a genyöte (*Asphodelus albus*), míg északabbra a selymes boglárka (*Ranunculus illyricus*) és a tarka nőszirm (*Iris variegata*) előfordulása. Említésre méltók a kistáj sovány talajain kialakuló lengefüves és egércsenkeszes pionír társulások.

A Devecseri-Bakonyalja eredetileg cseres-tölgyesek uralta kistáj jelenlegi erdősültsége is magas, de a nagyobb erdőtömbök (Sárosfői-, Felső-Nyirádi-, Kolontári-erdő) mellett jelentős a mezőgazdasági hasznosítású (szántók, legelők) és iparterületek részaránya is. A kistáj növényföldrajzi szempontból a Zalai flórajáráshoz tartozik. Az erdők túlnyomó része ma erdészetileg kezelt, egykorú, egyszintű elegyetlen, vagy alig elegyes állomány. A kavicshányatok természetszerűbb cseres-kocsányos tölgyesei (genyöte – *Asphodelus albus*, keskenylevelű tüdőfű – *Pulmonaria angustifolia*, halvány harangvirág – *Campanula cervicaria*, tarka nőszirm – *Iris variegata*, gömbtermésű sárma – *Ornithogalum sphaerocarpon*, bársonyos kakukkszegfű – *Lychnis coronaria*), az üdébb termőhelyeken gyertyános-kocsányos tölgyesei (farkasszőlő – *Paris quadrifolia*, szártalan kankalin – *Primula vulgaris*, magyar varfű – *Knautia drymeia*, szálkás pajzsika – *Dryopteris carthusiana*, békakonty – *Listera ovata*), de különösen a mélyebb fekvésű részek vízállásos, kékperjés cseres-tölgyesei azonban igen értékes flórát őriznek (nádképű kékperje – *Molinia arundinacea*, mocsári kardvirág – *Gladiolus palustris*, fehér zászpa – *Veratrum album*, szarvas hagyma – *Allium carinatum*). A főleg Nyirád környékén fennmaradt lápi vegetációtípusok – magassásos, zombékos és láprét-társulások – botanikai értékeik (lápi békabuzogány – *Sparganium minimum*, gyíkvirág – *Cnidium dubium*, északi, Buxbaum-, gyapjasmagvú és árnyéki sás – *Carex hartmannii*, *C. buxbaumii*, *C. lasiocarpa*, *C. umbrosa*) alapján országos léptékben kimagasló jelentőségűek. A régóta, de változó mértékben legeltetett, zárt száraz gyepek (élesmosófű – *Chrysopogon gryllus*, citromkocsord – *Peucedanum oreoselinum*, kékcillag – *Jasione montana*, szürkés ördög szem – *Scabiosa canescens*), kisebb mészkerülő hegyirétek és csarabos fenyérek (szőrfű – *Nardus stricta*, háromfogfű – *Sieglingia decumbens*, csarab – *Calluna vulgaris*, sovány ibolya – *Viola canina*, dunántúli sás – *Carex fritschii*) főleg a homok- és kavicsdombokon találhatók, borókások,

pionír nyír- és erdeifenyő-állományok közt. Az atlantikus elterjedésű magas fényperje (*Koeleria pyramidata*) hazánkban csak a Felsőnyirádi-erdőből ismert.

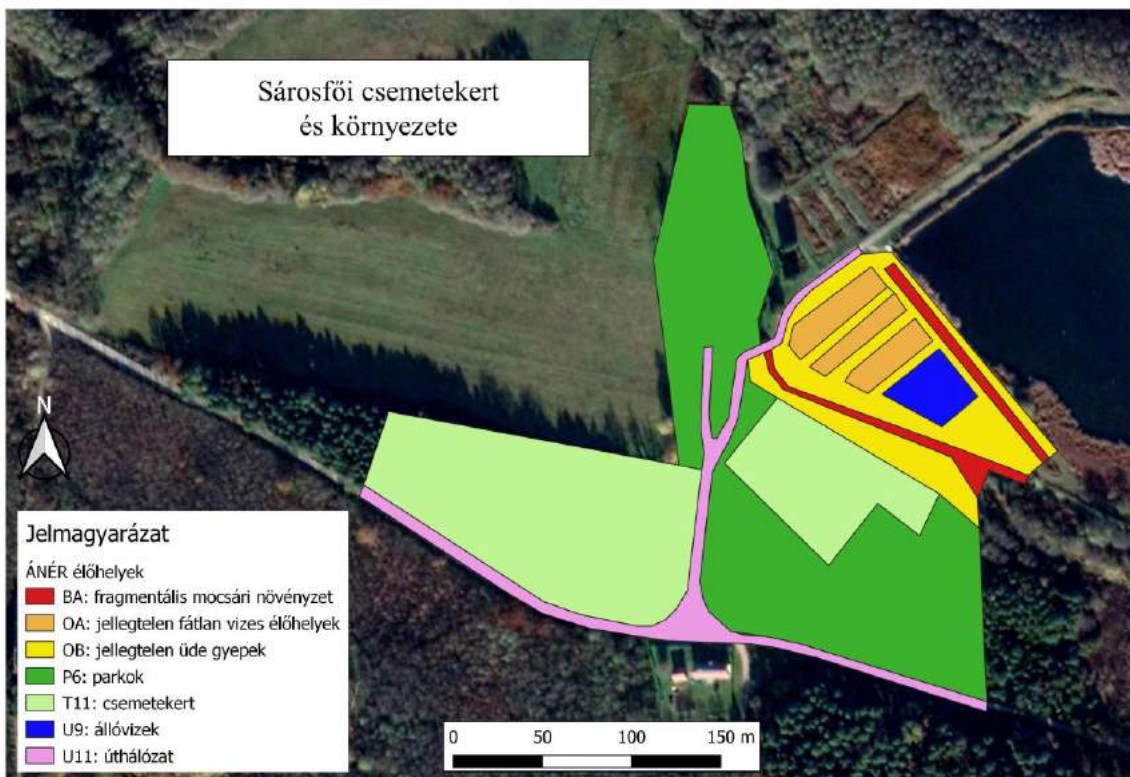
Az első katonai felmérés térképe (1782-85) a tervezési terület jelentős részét erdőnek, illetve feltehetően lápos erdőnek (más jelölés) mutatja. A patak mentén jobbra gyepek voltak. A második katonai felmérés térképe (19. század közepe) már malmokat is ábrázol. A halastavakat 1907-09 között építették.

3.6.2. A tervezési terület élőhelyei

Az Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer (Á-NÉR) legújabb, átdolgozott változatának (Á-NÉR 2011) csoportosítását és kódrendszerét használva a beruházás a következő élőhelyeket érinti:

- BA: Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok
- OA: jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
- OB: Jellegtelen üde gyepek
- P6: Parkok, kastélyparkok
- T11: Csemetekertek, fasikolák
- U9: Állóvizek
- U11: Út- és vasúthálózat

A beruházással érintett területen jelölő élőhely nem található.

3. ábra: A tervezési terület élőhelytérképe.

BA: Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok

A Kígyós-patak, egy mellékárok és a csatorna tartozik ide. A zsilip közelében egy kis folton kaszálják, itt a növényzet kissé mocsárréti jellegű. Jellemző fajok: nád (*Phragmites communis*), széleslevelű gyékény (*Typha latifolia*), ágas békabuzogány (*Sparganium erectum*), hínáros vízboglárka (*Ranunculus trichophyllus*), lómenta (*Mentha longifolia*), mocsári nefelejcs (*Myosotis scorpioides*), keksenylevelű békakorsó (*Berula erecta*), széleslevelű békakorsó (*Sium latifolium*), réti füzény (*Lythrum salicaria*), fülemüleszittyó (*Juncus articulatus*), gyepes sédbúza (*Deschampsia cespitosa*), indás pimpó (*Potentilla reptans*), réti legyezőfü (*Filipendula ulmaria*), apró békalencse (*Lemna minor*), stb. Az élőhely védett fajai: bugás sás (*Carex paniculata*), hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*). Természeteség: 4.

OA: jellegtelen fátlan vizes élőhelyek

Korábbi ivadéknevelők növényzete. Jellemző fajok: fülemüleszittyó (*Juncus articulatus*), deres szittyó (*Juncus inflexus*), keksenylevelű békakorsó (*Berula erecta*), széleslevelű békakorsó (*Sium latifolium*), réti füzény (*Lythrum salicaria*), vízi hídör (*Alisma plantago-aquatica*), széleslevelű és keskenylevelű gyékény (*Typha latifolia* és *T. angustifolia*), indás pimpó (*Potentilla reptans*), mocsári nefelejcs (*Myosotis scorpioides*), stb. Természeteség: 3.

OB: Jellegtelen üde gyepek

Lényegében a gátak és környezetük, valamint a patakrézsű és környezete tartozik ide. A területek nagy részét kaszálják. Jellemző fajok: nád (*Phragmites communis*), csomós ebír (*Dactylis glomerata*), tarackbúza (*Elymus repens*), siskanádtippan (*Calamagrostis epigeios*), nagy csalán (*Urtica dioica*), halvány aszat (*Cirsium oleraceum*), réti legyezőfü (*Filipendula ulmaria*), indás pimpó (*Potentilla reptans*), réti füzény (*Lythrum salicaria*), közönséges galaj (*Galium mollugo*), pénzlevelű lizinka (*Lysimachia nummularia*), szarvaskerep (*Lotus corniculatus*), stb. Természeteség: 2.

P6: Parkok, kastélyparkok

Gondozott (rendszeresen nyírt), parkosított terület különféle őshonos és tájidegen fafajokkal és cserjékkel, épületekkel. Elsősorban itt, illetve a csemetekert területén lesznek a földmunkálatok. Természeteség: 1.

T11: Csemetekertek, fasikolák

A csemetekert az ágyásokkal és a hozzájuk tartozó létesítményekkel. Természeteség: 1.

U9: Állóvizek

Víztározó (korábban ivadéknevelő). Természeteség: 1.

U11: Út- és vasúthálózat

Murvás utak. Természeteség: 1.

3.6.3. Jelölő és fontosabb, valamint védett növényfajok

A Natura2000 terület jelölő növényfajai a felmérések során nem kerültek elő. A tervezési területen, illetve annak környezetében két védett növényfaj jelenlétét mutattuk ki. (A fajok pontos koordinátái a mellékelt excel fileban találhatóak.)

Bugás sás (*Carex paniculata*):

Hazánkban védett, potenciálisan veszélyeztetett faj. A tervezési területen a csatornából (26 zombék), valamint a Kígyós-patak mentéről (mintegy 175 kisebb-nagyobb zombék) került elő. A környező területeken nem ritka.

Hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*):

Hazánkban védett, potenciálisan veszélyeztetett faj. A tervezési területen a Kígyós-patak menti másodlagos, kaszált üde gyeptől került elő 68 tő.

4. ábra: A bugás sás (piros) és a hússzínű ujjaskosbor (sárga) előfordulásai.

3.6.4. Jelölő és fontosabb, valamint védett állatfajok

A Natura2000 terület jelölő állatfajai a felmérések során nem kerültek elő. A tervezési terület élőhelyi adottságai miatt mindössze néhányuk alkalmi megjelenése valószínűsíthető a Kígyós-patak mentén, vagy a víztározóban. Érdekesebb madárfaj a csemetekert melletti fenyvesben a búbos cinege (*Lophophanes cristatus*).

3.7. A terv vagy beruházás társadalmi, gazdasági következményeinek leírása

A Bakonyerdő Zrt. gazdálkodásában kiemelt szempont a meglévő erdők fenntartása és új erdők telepítése. A klímaváltozás elleni küzdelemben fontos szerepe van a meglévő erdőállomány által megkötött szénnek, ezért az új erdők telepítése mellett a hazai erdővagyon, valamint a klíma- és természetvédelem szempontjából is nagy jelentősége van a már meglévő erdők felújításának. Ezeket szolgálja a most fejlesztésre és bővítésre tervezett csemetekert, mely kiváló műszaki színvonalú öntözőrendszerekkel biztos alapot nyújt a minőségi csemetetermelés megvalósításához. A megtermelt csemeték jelentős része az erdőfelújítások és erdőtelepítések során kerül felhasználásra, egy része pedig értékesítésre kerül. A fentiek miatt a társadalmi megítélése is kedvező lesz.

4. A terv vagy beruházás kedvezőtlen hatásai

4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében

A tervezett beruházás másodlagosan kialakult élőhelyeket érint. A csőfektetés miatti földmunkálatok (szívóág, gerincvezeték) jellegtelen üde gyepen, a csemetekertben valamint a parkosított területen fog haladni. A fragmentális mocsári növényzet élőhelyén a tervek szerint a patak felett fog haladni a cső. A védett növények közül a bugás sás néhány példánya lehet érintett a beruházásban, de kellő körültekintéssel az építés hatása minimalizálható. A felhasznált vízmennyiség a tavakban tárolt víz mennyiségéhez képest elenyésző, ezért nem várható, hogy azok vízszintje a tervezett üzemelés miatt érezhetően csökkenne.

4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása, bemutató térképmellékletekkel

A beruházással érintett területen Natura2000 jelölő élőhely nem található és a felmérések során jelölő növény- vagy állatfaj sem került elő. A környező területeken esetlegesen előforduló jelölő állatfajokra a tervezett beruházás várhatóan nem lesz kimutatható hatással. (Az öntözőtőba esetlegesen bekerülő védett halak beszipantását a csőre szerelt szűrő akadályozza meg.)

4.3. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások becsült mértéke

A kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetében várhatóan nem lesznek kimutatható kedvezőtlen hatások.

5. Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások

5.1. A tervező, illetve beruházó által tanulmányozott alternatív megoldások bemutatása (a térbeli kiterjedés, elhelyezkedés, nagyságrend, módszer szempontjából)

Tekintettel arra, hogy a területen már évtizedek óta működik a csemetekert a szükséges infrastruktúrával ellátva, valamint a tervezési terület már korábban átalakították a gazdálkodásnak megfelelően, így a tervezési területen történő csemetekert fejlesztésnek nincs kedvezőbb alternatívája.

5.2. A szóba jöhető alternatív megoldások megvalósítását megnehezítő vagy kizáró okok leírása

Természeti, infrastrukturális adottságok és tulajdonviszonyok.

6. A megvalósítás indokai

6.1. A terv vagy beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése

A Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt. az erdősítéseihez szükséges csemete jelentős részét saját termelésben állítja elő, melynek érdekében csemetekertet üzemeltet Káptalanfa külterületén, a Sárosfői-halastavak közelében. A kert hosszú évek óta folyamatosan üzemel, így a használatból és a környezeti hatásokból adódóan az eszközállomány jelentősen amortizálódott, mely korlátozza a gazdaságos és eredményes csemetetermelést. Ennek következtében időszerűvé vált a kert korszerűsítése. Jelentős társadalmi elvárás az erdőállomány növelése, melynek egyik hatékony módja az előnevelt csemetés kiültetése. Az elvárások és az igények növekedésével a felújítási feladatokon túl a Sárosfői csemetekert bővítését tervezik. A fejlesztés és bővítés együttes kivitelezése természetesen megkívánja a jelenleg használt rendszer (eszközök és berendezések) újra tervezését, korszerűsítését, fejlesztését.

6.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő)

X társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet)

- emberi egészség vagy élet védelme
- a közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása
- a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése
- a fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet)

7. A kedvezőtlen hatások mérséklése

A szivóág építéskor figyelni kell a Kígyós-patak mentén élő védett bugás sás zombékjaira. A gerincvezeték nyomvonalának tervezésekor lehetőség szerint kerüljék ki a park idősebb őshonos fáit.

8. Kiegyenlítő (kompenzációs) intézkedések

Nem szükségesek.

Dr. Riezing Norbert

Melléklet

1. kép: A régi csemetekert, háttérben a park jellegű területtel.

2. kép: Régi csemetekert a másik oldalról, mögötte a park illetve az új csemetekert.

3. kép: Az új csemetekert.

4. kép: Az öntözőtó.

5. kép: Fragmentális mocsári növényzet a Kígyós-patak mentén.
Háttérben a bugás sás zsombékjai.

6. kép: Bugás sás zsombékjai a patak partján.